

Obsah.

Učení dříve a dnes.

	Strana.
Ve staré škole. — Ant. Votava	5
Obrázek: Stará škola	5
Čím se dříve psalo. — Ant. Votava	6
Papír a kniha. — Dr. Vladimír Sach	7
Obrázky: Středověká ruční tiskárna. Moderní sázecí stroj	9
Máme ve škole radio. — Dr. O. Kriebel	10
Obrázek: Pan prezident mluví do radia	11

Příroda životelkou člověka.

Čtyřicet dětí. — Frant. Svitavský	14
Jak Oldřichova teta pekla chléb. — Miloš Vítek	17
Příслови o chlebě	19
Láska k rodné půdě. — Ed. Elpl	20
Cukrovka a cukr. — Dr. Vladimír Sach	21

Vojáci rukují.

Jak naši chlapei rukovali. — Fr. Koncer	23
V Masarykových kasárnách. — Miloš Vítek	24
Naše armáda. — Bohumil Bezděkovský	25
Jak se dříve odvádělo na vojnu. — Ed. Elpl	26
Národní píseň	29

O světové válce.

Jak došlo k světové válce. — Ant. Votava	30
Přesmyčka. (Světová válka.)	32
Naši u Zborova. — Ot. Hanuš	32
Obrázek: V zákopech u Zborova	33
* Písnička o Zborovu. — Fr. Wenig	34
V daleké Sibiři. — Ot. Hanuš	35
Obraz: Legionář na stráž	37
* 28. říjen 1918. — St. K. Neumann	38
Z proslovu presidenta Masaryka k dětem	40
Naše republika musí být silná a bohatá. — Bohumil Bezděkovský	41
Brno velkoměstem. — Arno Sáňka	41
Přesmyčka (Velké Brno)	43

Jen ve zdravém těle zdravý duch.

Jak se stal sokol A. Hudec světovým mistrem tělocviku. — N. F. Pražák	44
Čistý vzduch — boží duch! — Dr. J. Petrus	46

	Strana.
Divná přednáška. — K. Kálal	47
O pití lihovin. — T. G. Masaryk	48
Jak se dříve léčovalo. — M. Pokorná	49
O brněnském krematoriu. — B. Blažek	50
Obrázek: Brněnské krematorium	51
Jak dožiješ sta let. — Z časopisu „Radost“	52
Práce Dorostu Čsl. Červeného kříže. — Fr. Ryšánek	52

Matička Praha.

Tři dni v Praze. — Jaroslav Hloušek	56
Obrázek: Václavské náměstí	57
„ Prašná brána	59
„ Pomník M. J. Husa	60
„ Španělský sál	61
„ Hvězda	63
„ Svatojanské proudy	64
Hádanka (Písmeno a)	65
Staroměstský orloj. — Podle Al. Jiráska	65
Obraz: Staroměstský orloj	67

Z dávné minulosti.

Stopy pravěkých osad na Brněnsku. — Aug. Prachař	69
Obraz: Kamenné a kostěné nástroje	70
„ Bronzové předměty	71
„ Skupina popelnic	73
Přesmyčka (bronz)	74
Co vypravuje pazourek. — Dr. Jos. Fürst	74
Obraz: Předměty z pazourku	75
U pravěkých lidí. — Aug. Prachař	76
Obraz: Pohled na obřanské hradisko	77
„ Ruční mlýnek	79
Tábořiště lovců mamutů v Předmostí. — Podle T. Teličky	80
Obraz: Mamut	81

Do lesů, hor a rybníků.

Z Brna na Sněžku. — St. Novotný	84
Obraz: Sněžka	85
Zdrobnělka. (Sněžka-sněženka)	86
Obraz: Krakonoš	87
Z pověsti o Krakonošovi. — L. Srbová	88
Tkalcovství v Podkrkonoší. — Jos. Hurdálek	89
Naše sklo. — Ant. Daněk	90
* Tábořské kraje. — Ant. Sova	92

	Strana.
Lov ryb na Hlubocku. — Fr. V. Bouchal	92
Obrázek: Lov rybníka	93
Kozinova matka. — Podle Al. Jiráska	94
Obraz: Kozina je veden na popravu	95
Prales. — J. Pouzar a J. Neruda	97
Obraz: Prales	99

Když řeky zamrzly.

Co v zimě? — Z časopisu „Naše práce“	160
Besedy. — Alois Mrštík	101
Vánoční strom republiky v Brně. — Z časopisu „Mládí“	103
* Stromečku zelený. — Rudolf Těsnohlídek	105

Z našich dějin.

Říše velkomoravská. — Podle V. Tomka	105
Píseň svatováclavská	106
Obraz: Z filmu „Sv. Václav“	107
Hladová zeď na Petříně. — Jos. Svátek	107
Pověst o vzniku Karlových Varů. — B. Pažoutová	108
Obraz: Karlův Týn	109
Přesmyčka. (Ohře)	109
Husitský tábor před Brnem. — Vojt. Štícha	109
Obraz: Husitské zbraně	111
„ Jan Žižka z Kalicha	112
Král Jiří Poděbradský po prvé v Brně. — Vojt. Štícha	113
Moravané na Bílé hoře. — Zikmund Winter	115
Obraz: Praha po bitvě na Bílé hoře	117
Jan Amos Komenský. — K. Zmola	118
Obraz: Komenský se loučí s vlastí	119
Švédové před Brnem. — Vojt. Štícha	121
Chodové. — Věra Němcová	123
Buditel národa. — Aug. Prachař	125
Naše osvobození. — Miloš Vitek	128
T. G. Masaryk dětem	129

Na Slovensko a Podkarpatskou Rus.

O Slovensku. — Karel Kálal	130
Ujařmení Slováků. — Miloš Vitek	130
O slovenské škole. — Podle K. Kálala	133
* Nitra. — Znárodnělá	134
Souzvučka (nitru. Nitru)	135
Do Bratislavy a na Děvín. — M. Matějková	135
Obraz: Vlečný parník	137

Obraz: Zříceniny hradu Děvína	139
Janko nad mapou Slovenska. — Z čítanky „U nás“	141
Obraz: Bratislava	141
Do Tater. — Ant. Votava	143
Obraz: Kriváň	143
Obraz Štrbské pleso	145
Přesmyčka. (Pleso)	146
Obrázky ze života na Slovensku	146
Obraz: Slovenský kroj	147
O Janošíkovi. — Z čítanky „U nás“	151
Obrázek: Bača	152
* Čo spieval starý bača svojim ovečkám	152
Záhada. (Starý bača na salaši)	153
Ke dni 7. března. — M. S. Dobiáš	153
Dr. Milan Rastislav Štefánik. — Ant. Daněk	154
Obraz: Milan Štefánik	155
Obraz: M. R. Štefánik u našich legií	156
Ze života na Podkarpatské Rusi — M. Pokorná	156
Obraz: Pasáci na polonině	157
„ Podkarpatský kostelík	159
„ Chalupa na Podkarpatské Rusi	161
Naše sůl. — Josef Zeman	163

Kolem jarní rovnodennosti.

V bohunické ústavní zahradě. — Jos. Krupička	164
Jak vyrostla třešinka. — T. Zounek	165
Kvete les. — V. Mrštík	167
Záměnka. (Máje, háje)	169

Práci zdar!

Svátek práce. — Aug. Prachař	170
Matka. — Reformované listy	172
T. G. Masaryk o své matce	173
Ctí práci! — K. Bufková-Wanklová	173
V brněnské cihelně. — Dr. Vladimír Sach	174
Obraz: Cihelna na Vídeňce	175
Odkud máme vápno. — Dr. Vladimír Sach	176
Obraz: Vápenka u Ochozu	177
V maloměřické cementárně. — Dr. Vladimír Sach	178
Obraz: Lom maloměřické cementárny	179
Robinson hrncířem. — Podle Defoc	179
Vzor práce. — Dr. J. Petrus	181
Obrázky ze života brněnských řemeslníků. — Aug. Prachař	183

Na louce a na poli.

Senoseč u Křtin. — Jos. Kysela	190
Záměnka (babočky, babičky)	192
Hádanka (kosa)	192
Ze života mravenců. — Podle J. Vrby	192
Jak se děti chodily s babičkou koupat. — B. Němcová	193

Naše vlast.

Krásy naší republiky. — B. Pažoutová	196
Obraz: Československý letoun	197
„ Mohyla gen. Štefánika	199
Naše lázně. — Dr. J. Petrus	201
Obraz: Karlovy Vary	201
Z našeho hospodářství. — Dr. Vladimír Sach	202
Koloběh peněz. — Bohumil Bezděkovský	204
Počkadla našeho lidu. — Fr. Šoupal	205
Národ. — K. V. Rais	206
* Čech a Slovák	208
Husovy hranice. — Dr. Jos. Keprta	208
Obrázek: Mistr Jan Hus	209

Hádkanky upravil Fr. Šoupal.

Obrázky na str. 57, 99, 109 a 143 provedla firma Neobrom a jsou ze sbírky fotografických pohledů firmy Falco v Mariánských Horách.